

Vejledning i brug af WinBio4

28. januar 2011

Indhold

1. INDLEDNING	3
1.1 Formål	3
1.2 Start af systemet	3
2. DATAOPRETTELSE	4
2.1 Stationsfortegnelse	4
2.1.1 Traditionelle stationsoplysninger	5
2.1.2 Andre stationsnet	5
2.1.3 Udsætningsplaner	5
2.1.4 Kobling til punktkilder	6
2.1.5 Billeder	7
2.2 Vandløbsbedømmelser	10
2.2.1 Dansk Fysisk Indeks	13
2.2.2 Udskriv datablad	13
2.3 Fiskeundersøgelser	14
2.4 Tilpas-menuen	15
3. STATIONSOVERSIGTEN	18
3.1 Tilføjelse af felter	18
3.2 Gruppering af stationsoversigten	19
3.3 Sortering	20
3.4 Filtrering	20
3.5 Søgning	21
3.6 Lagring	21
4. OPRETTE/SLETTE OG EDITERE I DATA	22
5. BEREGNINGER I WINBIO4	25
6 OPS ÆTNING AF INDTASTNING	26
	20
7. OPSLAGSLISTER	27
7.1 Fauna og fisk	27
7.2 Botanik	27
7.3 Øvrige opslagslister	28
8. IMPORT	29
8.1 Import fra konsulent	29
9. SYSTEM	30
10. RETTIGHEDSSTYRING	32

Historik			
Dokumentid.	Dato	Udarb. af	Ændringer
A346.81.1	28.11.2006	Stmik	Initial version
A346.81.2	11.12.2006	Mipdr	Rettelser/Layout ændringer efter review
A346.81.3	24.11.2009	Tochr	Ajourføring
A346.81.4	18.01.2011	Tochr	Ajourført i forbindelse med programversion 4.6.0.0

1. Indledning

1.1 Formål

Denne vejledning giver et overblik over anvendelsen af WinBio4. Indledningsvis gennemgås de forskellige skærmbillede-sektioner i dataoprettelse (stationer/vandløbsbedømmelser/fiskeundersøgelser), herefter gennemgås, hvorledes data vedligeholdes (oprette/slette/editere), og endelig omtales de resterende skærmbilleder i systemet.

1.2 Start af systemet

Såfremt systemet er installeret korrekt, startes systemet ved at køre programmet Win-Bio.exe. Er systemet sat op til integreret login, startes det op uden videre (velkomstbilledet nedenfor). Er WinBio4 derimod sat op til SQL-server autorisation, vises loginbilledet, hvor SQL-server brugernavn og password angives.

Brugere fra miljøcentre vil automatisk starte med deres eget stationsnet valgt, mens brugere fra kommunerne selv skal vælge, hvilke stationer de vil starte op med. Valget kan ændres senere fra hovedmenuen. Det er også muligt at vælge alle stationer - programmet vil dog give en advarsel, da dette valg kan give lange svartider pga. de store datamængder.

2. Dataoprettelse

Fra hovedmenuen vælges 'Dataoprettelse'. Menuen rummer mulighederne Stationsfortegnelse, Vandløbsbedømmelser og Fiskeundersøgelse. Uanset, hvilken af mulighederne der aktiveres, er det i virkeligheden det samme program, der startes. Skærmbilledet der vises (hvis Stationsfortegnelse er valgt) er:

4 Win	bio 4 - [Datavedlig	ehold]						X
: Bu Data	oprettelse Export/Im	ort Opslags	slister Funktioner System Stationsejer: AAR	Miljøcenter Århus				_ @ ×
Stations	fortognolco Vandl	shehedamr	nelser Fiskeundersøgelser 🧐 Tilnas 🛪 🖲	Fynort				
Eior -	Stationen	- Mandlah		Lekalitet		-	Fisk Kommunon	Kommunon aun a
AAB	0010-00002	• • • anuieu	Ræk	Skovaård 100 M Før Hidleb I Tudba	ek	<u> </u>	risk 🕑 Kuillilunen	740 Silkeborg
AAB	0010-00004	Greisterd	Ræk	Baynenård				740 Silkeborg
AAB	0010-00006	Grølsted B	Bæk	900 M Nord For Futting Tyærvei				740 Silkeborg
AAR	0010-00008	Grølsted B	Bæk	600 M Nord For Futtingtværvej				710 Favrskov
AAR	0010-00010	Grølsted B	Bæk	Futtingtværvej				740 Silkeborg
AAR	0016-00014	Tudbæk		Degnebro				740 Silkeborg
AAR	0016-00016	Tudbæk		Nørreskov				740 Silkeborg
AAR	0016-00018	Tudbæk		Nysted				710 Favrskov
AAR	0016-00020	Tudbæk		Grølsted Mark				710 Favrskov
AAR	0017-00002	Vandløb (Grølsted Mark	Møllevang				710 Favrskov
AAR	0019-00002	Grøft Møl	levej	Møllevej				710 Favrskov
AAR	0022-00002	Gjelå		Gjelbro				710 Favrskov
AAR	0022-00006	Gjelå		Tyreng Buske			Ja	740 Silkeborg
AAR	0022-00010	Gjelå		Ågård				710 Favrskov
AAR	0022-00012	Gjelå		300 M Nedstrøms Degnebro				740 Silkeborg
AAR	0024-00030	Thorsø B-	æk	Thorsø Mølle				710 Favrskov
AAR	0024-00032	Thorsø B-	æk	Møllevang				710 Favrskov
AAR	0024-00034	Thorsø B-	æk	Læskur. Thorsø Skole				710 Favrskov
Faste s	ationsoplysninger				Ejer		Stationsnr	Flet
D 1 - 0	Primær	marinrecipien	t Kabia si aabia					
Datoarn	ængige stationsopi	sninger	Ousemingsplaner Kobling til punktkild	u <u>en D</u> illegel				
Uplysnin 01.01.20	iger gældende fra	Ĥ	Datoarnængige stationsoplysninger - det	311				
00.05.000	5		Vandlehsmundinheid Silkeborg	•	Medianminimum (I/s) Incl. sr	ildevand I/s		
03-03-200	0 n	—— <u> </u>	Vandebsklasse Privat	-	Evel or	idevand I/e		
01-01-137	0		Hudrologisk reference		Berracentalis for a	trackning km		
		T	DELL orgendation della w			katen ing		
C		7				(al 30		
Stations	typer fra 01-01-200	(Kvalitetskrav		Forslag regionplan			
			Målsætning C Kun afledning af v	nd 👻	Målsætning		•	
			Forureningsgrad	•	Forureningsgrad		•	
			Målsætningsklasse 4 Noget forringet biol.	d.kvali 👻	Målsætningsklasse		-	
			Optimal faunaklasse	•	Optimal faunaklasse		-	
Stations	typer (AAR) fra 01-0	01-2007						
			Bemærkninger					I.a.
								-
		Time I Contraction						

På skærmens øverste del er der stationsoversigt og detaildata nederst. Lige under hovedmenuen findes en værktøjslinie, der viser flg. knapper:

Stationsfortegnelse	<u>V</u> andløbsbedømmelser	<u>Fiskeundersøgelser</u>	🎘 <u>T</u> ilpas 🔻	🖄 Eksport
----------------------------	-----------------------------	---------------------------	--------------------	-----------

Vælges Vandløbsbedømmelser eller Fiskeundersøgelser, fastholdes stationsoversigten, men den nederste detail-del vil i stedet rumme enten vandløbsbedømmelser eller fiskeundersøgelser for den valgte station. Der startes altså ikke et nyt vindue, der skiftes blot faneblad. Tilpas-knappen rummer en række indstillingsmuligheder, der beskrives senere. Eksport-knappen giver mulighed for at gemme stationsfortegnelsen som et Excelregneark.

2.1 Stationsfortegnelse

Stationsfortegnelsen rummer faste stationsdata, datoafhængige stationsdata og stationstyper, samt stationsnet, udsætningsplaner, kobling til punktkilder og billeder.

2.1.1 Traditionelle stationsoplysninger

Traditionelle stationsoplysninger omfatter faste stationsdata, datoafhængige stationsdata samt stationstyper. Når der i sektionen Oplysninger gældende fra vælges en dato (default stiller WinBio4 sig altid på den nyeste), vil de til datoen hørende datoafhængige stationsdata og stationstyper (som altså også er datoafhængige) blive vist. Stationstyperne er opdelt i to sektioner: Øverste sektion er de generelle stationstyper, som deles af alle miljøcentre - nederste sektion er lokale stationstyper, som det aktuelle miljøcenter eventuelt måtte have oprettet.

2.1.2 Andre stationsnet

Nationalt er de fleste vandløb dækket af mere end ét stationsnet, således vil hvert amt have opbygget sit eget net, men også fagdatacentre som DMU og DFU har stationsnet, der dækker hele landet. Det siger sig selv, at der derfor i et vist omfang vil være overlap i de forskellige net. Der vil også være overlap imellem de amtslige stationsnet for de vandløb, der krydser amtsgrænserne. Når amtet opretter sine stationer, vil man derfor ofte være interesseret i at registrere stationsnumre fra overlappende stationsnet.

Én ting er dog at kunne registrere stationsnumre fra andre stationsnet, noget helt andet er at kunne dele data og etablere fælles tidsserier med andre stationsnet. Som udgangspunkt er der oprettet en kodeliste over de forskellige relevante stationsnet, dvs. amter + DMU og DFU (listen kan dog uden videre udvides, med f.eks. Hedeselskabet eller andre). Primærnøglen består af Stationsnet+Stationsnr.

Som en del af oplysningerne på en station kan der nu etableres koblinger til andre stationsnet. Dette gøres i sektionen

210090	
	210050

I ovenstående tilfælde gælder, at WinBio4-stationen svarer til DMU-station 210090. Den pågældende station er ikke oprettet som station i WinBio4, men det kunne den godt have været. I så fald ville det være muligt at lægge data ind under DMU-stationen. I koblingslisten ville man så kunne afkrydse i Flet-kolonnen. Dette ville medføre at Win-Bio4 i oversigten over vandløbsbedømmelser/fiskeundersøgelser vil danne en fælles tidsserie imellem WinBio4-stationen og DMU-stationen.

2.1.3 Udsætningsplaner

I WinBio4 ligger fiske-udsætninger som en del af stationsoplysningerne. Der skelnes imellem

- udsætningsplaner
- konkrete udsætninger

Udsætningsplaner oprettes/vedligeholdes via Opslagslister/Øvrige opslagslister/Udsætningsplaner.

Der er tale om en simpel kodeliste, der simpelthen blot navngiver en konkret udsætningsplan. I forbindelse med en udsætningsplan kan der dog have været udsætningsfrie år. Disse registreres ligeledes her.

For den enkelte station kan der nu registreres en udsætningshistorik i nedenstående skærmbillede

<u>D</u> al	toafhængige stationsoply	sninger	<u>U</u> dsæ	tningsplaner	<u>K</u> obling til p	ounktkilder	<u>B</u> illeder	r		
Friår fo	r stationen	Fra ⊽ året	Udsætning ophørt	lfølge udsætning:	splan		Ansvarlig	Meter Opstrøms	Meter Nedstrøms	Bemærkninger
1997	Demærkning	2003								
1357		1985		Udsætningsplan for g 15-vandsystem 6, de tilløb fra Mossø til Tar	gudenå, distrikt Iområde 2: Gude nge.	enå med	Amtet	1000	500	Testinddatering uden reel mening
Fiskeart		Størrelse	Foretages	Antal	Friår for den	sætningsplan				
		Ørred		Yngel		5000	Friår	Bemærkning		
					1995	Testindtastning				

Som det ses, er stationen fra og med 1985 dækket af en udsætningsplan (der omfatter 5000 stk ørred-yngel pr.år). I 2003 ophører udsætninger på denne station. Fra udsætningsplanen ses det, at der ikke foretages udsætninger i 1995. Lokalt for netop denne station er det dog endvidere besluttet, at der ikke foretages udsætning i 1997.

2.1.4 Kobling til punktkilder

I WinBio4 er det muligt at koble stationer til alle typer af punktkilder, uanset i hvilket system disse måtte være placeret. Den eneste forudsætning er, at det på WinBio4 SQLserveren er muligt at danne et view til disse data. Det er altså ikke længere WinBio4, men SQL-serverens muligheder for at nå data i andre systemer, der er den begrænsende faktor. Det betyder i praksis at WinBio4 kan kobles til stort set alt!

Såfremt punktkildedataene er placeret på samme server som WinBio4, er etableringen af en kobling meget simpel. Hvis punktkildedataene er placeret på en helt anden platform f.eks. ORACLE, skal der først dannes en såkaldt Linked Server på WinBio4 SQLserveren. Herefter kan der refereres til Oracle-dataene i et view. Etablering af Linked Servers, samt reference til disse, vil ikke blive gennemgået her. I stedet henvises der til SQL-server dokumentationen.

I stedet vil vi her gennemgå hvorledes en kobling til WinSpv4 kan etableres (hvor WinSpv4 er placeret på samme server som WinBio4).

Som det første oprettes et view, der viser de ønskede data. Viewet skal indeholde en Idkolonne og en Navne-kolonne. I WinSpv4 (og mange andre systemer) er id-oplysningen sammensat af data fra flere felter. Et renseanlæg identificeres således af kommunenr og løbenr. I WinBio4-viewet må der dog kun optræde én Id-kolonne. Leverandøren af punktkildesystemet må derfor specificere, hvorledes en sammensat id kan dannes. For WinSpv4 vil dette være 'Kommune-Løbenr', således at anlæg 701,1 i viewet vil være repræsenteret som 701-0001. For WinSpv4 vil viewet kunne have følgende udseende:

USE foWinBio GO CREATE VIEW VW_rensanl AS SELECT CAST(kommune AS VARCHAR) + '-' + RIGHT('000000' + CAST(lobenr AS VARCHAR),4) rensid, anlaegsnavn rensnavn FROM winspv.dbo.spv_anlaeg

Som det næste skal viewet oprettes i WinBio4. Dette gøres i kodelisten for punktkildetyper (Opslagslister/Øvrige opslagslister/Punktkildetyper). Punktkildetypen angives til 'Renseanlæg' og viewnavnet til VW_rensanl. I kolonnen 'View ID-felt' angives RENSID, i 'View NAVN-felt' angives RENSNAVN. I 'Id-betegnelse' angives 'Nr.' og endelig i 'Navn-betegnelse' angives 'Renseanlæg'. WinBio4 ved nu, at der findes et view kaldet VW_rensanl. Den ved endvidere, at den kan finde en id i kolonnen RENSID og navnet i RENSNAVN. Den ved også, at oplysninger i dette view skal kaldes renseanlæg (punktkildetypen).

Idet WinBio4 blot henter sine data i et view, er det WinBio4 fuldstændig uvedkommende, hvorledes dette view er dannet, og dermed er det altså SQL-serveren, der er den begrænsende faktor.

<u>D</u> atoafhængige st	ationsoplysninger	<u>U</u> dsæti	ningsplan	er <u>K</u> obl	ing til punktkilder	🛅 <u>B</u> illeder	
Kildetype	Punktkilde		Meter	Placering	Gælder fra	Gælder til	Bemærkninger
				Klik fo	r at oprette ny punktkilo	dekobling	
Renseanlæg	Frederikshavn	-	10	0 Nedstrøms	01-01-1990		
	Punktkilde	▲					
	Frederikshavn						
	Frydenstrand Camp	oing					
	Gerå						
	Gjøl						
	Glerup		1				
	Grindsted						
	Grønnestrand Bad	epensia					
	Guldager Camping	-	1				

Der kan nu refereres til punktkilden renseanlæg i nedenstående skærmbillede:

I listen vises navnet på punktkilden. Navnet hentes via Viewet. Det betyder, at hvis anlægget ændrer navn i WinSpv4 vil dette umiddelbart også slå igennem i WinBio4.

WinBio4 er udstyret med standard-view til WinSpv4 (renseanlæg).

2.1.5 Billeder

I WinBio4 er der opbygget en helt ny billede-sektion. Det er nu muligt at lagre billeder af vilkårlig størrelse (kun med de begrænsning SQL-serveren stiller på IMAGE-felter). Samtidig danner WinBio4 en thumb-nail af original-billedet, som benyttes til visning i skærmbilleder og på udskrifter.

Billeder vises i nedenstående faneblad:

logica

Faste sta	tionsoplysninge	r	601									Ejer	Stationsnr	Flet
Ejer	AAR 👻	Navn	Nimtofte Å								•	Klik f	for at oprette ny ko	bling
Stationsnr	060119	Lokalitet	Nedstrøms Kilde ved	Ramten M	ølle									
Oprettet		Kommune	Syddjurs	-	UTM-koordinater	zone	32 🕶	Øst	598148,85	Nord	6254433,22			
Kortnummer	C6	Nabokommune		-		1	/andområde	Gren	iåen		•			
	Prim	ær marinrecipient												
<u>D</u> atoafhæ	ngige stationso	plysninger	<u>U</u> dsætningsplaner	<u>K</u> oblir	ng til punktkilder		<u>B</u> illeder							
Billedype: Dato: Zoom: Nimtofte	 Gravhaj 15-03-2009 □ □ □ □ □ 	Billedtype: Dato: Dato: Zoom:	Flora 07-07-2009										Nyt bil Impi Exporte	ede
Tilsluttet 12	7.0.0.1, foWinBio	3 Station	soversigt											

Et tryk på knappen i zoom-feltet viser en større udgave af billedet på skærmen. Du slette et billede ved først at klikke på det og herefter trykke på 'Slet billede'. Du kan trække billedet ud til en fil med knappen 'Exporter til fil'.

Tryk 'Nyt billede' for at oprette et nyt billede på stationen. Nedenstående vindue vises:

曜 Opret bille	de 📃 🗖 🔀
Højreklik i bille	d-området for at hente billeder eller kopiere fra udklipsholder
	 ✗ Cut i Copy ii Paste X Delete ii Load ii Save As
Billedetype Dato Beskrivelse	 ▼ Skal original-billedet gemmes (Der gemmes altid en thumbnail)
	V Dk

Højreklik i billede-feltet for at vise pop-up menuen. Tryk Load for at hente et billede fra fil. Tryk Paste for at hente et billede fra udklipsholder. Herefter angives billedetype samt dato og evt. beskrivelse. Ok gemmer billedet. Billedetype er blot en liste over de værdier, du tidligere har anvendt. Du kan altså skrive, hvad du vil i feltet.

Har man brug for at lægge en serie af billeder ind, kan 'Import'-knappen anvendes. Åbner nedenstående vindue, hvor man kan vælge en række billedfiler, som herefter importeres samlet ved klik på Ok.

⁸ ₩ Import at	f billeder til flere stationer
Kun filer nav D: \Pics\06034 D: \Pics\06034 D: \Pics\06034	vngivet <stationsnr>_<løbenr>.* (fx 21-2307_01.jpg) importeres 16_03.jpg 16_01.jpg 16_02.jpg</løbenr></stationsnr>
Billedetype	KRyd liste <u> → V</u> ælg filer
Dato Beskrivelse	15-05-2009 Det lille vandløb
Logfil	✓ Skal original-billedet gemmes (Der gemmes altid en thumbnail) Image: Ward of the second
	V Qk

Der kan importeres til flere stationer ad gangen. Stationsnummeret udledes af filnavnet, som skal have formatet <stationsnr>_<løbenr>.*, f.eks. 1004-01_01.jpg. Alle billeder i importen gemmes med samme billedtype, dato og beskrivelse.

2.2 Vandløbsbedømmelser

Vandløbsbedømmelser startes ved enten at vælge fra hovedmenuen (Dataoprettelse/Vandløbsbedømmelser) eller, hvis dataoprettelses-programmet i forvejen er startet, at trykke på knappen Vandløbsbedømmelser.

Stationsfortegnelse 🛛 Vandløbsbedømmelser 🖉 Eiskeundersøgelser 🔆 Tilpas 🛪 🎒 Udskriv datablad 🔍 Skift ID 🖄 Eksport

Værktøjslinien har nu to ekstra knapper, 'Udskriv datablad' (se senere) og 'Skift ID', som giver dette lille skærmbillede til ændring af en prøves unikke identifikation, dvs. hvor/hvornår den er taget.

Skift ID	
Stationsnr	060345
Prøvedato	07-07-1988
	✓ Ok Luk

Første skærmbillede i Vandløbsbedømmelser er nedenstående:

Prøvedato DVFI	Fgrad 🔺	Om stationen/bedømmelse Stationskarakter/vandet/bunden Omgivelser	'Mikroflora/Botanik	A <u>r</u> tsregistreringer	Dansk fysisk indeks
Klik for at oprette ny pro	ave		Prøveudtagning/bea⊤ך	rbejdning	
11-03-2008 5		Prøvemetode DVFI 💌 Faunatomt Prøveejer 126	Prøvetagningsudstyr	Standard-ketsjer 0,	5 mm 👻
30-10-2007 5		DVFI-bedømmelse	Prøvetager i felt (1)	*Hans-Erik Jensen	•
30-04-1997 14:00 4		DVFI indtastet manuelt DVFI ikke dækkende	Prøvetager i felt (2)		•
03-08-1989 14:30		DVFI-faunaklasse 5 God biol. vLkvalitet 🔍 🔽 Opfyldt 👻	Artsbestemt i lab af		-
12-08-1980 16:20 4		Diversitetsgrupper Positive 9 Negative 3 Nødegruppe 1	Skema kontrolleret af		-
15 04 1975 12:00			Indtastning valideret af		-
10-04-10/110.40 0		Bedømmelse af fysiske forhold	Indtastet af	AARhajen	Faunaen optalt
		Århus indeks III Acceptable fysiske forhold Værdi 9			Ingen pilleprøve udtaget
		Fysisk bonitet 2 -	Dimensioner		
			Recipienttype Bæk	▼ D ₃	ybde under terræn (m) 1
		Supplerende bedømmelse	Min	Middel Max Va	andhastighed (m/s)
		DFI-faunaklasse 🔹	Bredde (m) 1	1,5 2 Va	andføring (I/s)
		Forslag til ny målsætning	Dybde (cm) 30	40 50 Gr	øde, dækningsgrad (%) 25
		Restaurering	Observerede nåvirkn	inger — M	arkning af prøven
		Ikke bedømt pga. 💌	Klik for at oprette ny p	roblemårsag	Klik for at oprette nvt mærke
		Bemærkninger			
			Otec./ital. uarørt regulerin	ng	

Det er via dato-oversigten, at nye prøver indtastes (se afsnit 4 Oprette/slette og editere i data). Bemærk, at en prøve kan oprettes kun med en dato eller med dato+klokkeslæt. Hvis der skal angives klokkeslæt, tastes først datoen, herefter mellemrum og så klokkeslettet.

I skærmbilledet til højre anføres de overordnede oplysninger for prøven, herunder prøvetypen (DVFI eller Feltprøve), prøvetagere, dimensioner, observerede påvirkninger samt mærkning af prøven med stationstypen. Stationstyper vælges fra en delvist bruger-styret kodeliste (de første 200 koder er systemkoder), og benyttes til at klassificere prøven.

Hvis prøvetypen er DVFI, udskiftes sektionen 'Felt-bedømmelse' med denne:

looica

Prøvemetode	DVFI	•	🗌 Fauna	tomt Prøv	veejer	126
_DVFI-bedømmels	e					
DVFI indtastet n	nanuelt 🗌) DVFI ikke o	lækkende			
DVFI-faunaklasse	5 God	biol. vl.kvalite	et	- 🔽	Opfyldt	•
Diversitetsgrupper	Positive	10 Nega	ative 3	Nøglegruppe	1	

Ved DVFI-prøver beregner WinBio4 automatisk en DVFI-faunaklasse. Samtidig sammenlignes den beregnede faunaklasse med en evt. målsætningsklasse på stationen, og det vises i skærmbilledet, om denne er opfyldt eller ej. Denne automatik kan dog slåes fra. Afkrydses der i 'DVFI indtastet manuelt', afholder WinBio4 sig fra at beregne en DVFI. I stedet kan brugeren selv vælge én fra kodelisten. Afkrydses der i 'DVFI ikke dækkende', afholder WinBio4 sig fra at sammenligne DVFI-faunaklassen med målsætningsklassen. I stedet kan brugeren selv angive, om målsætningsklassen er overholdt (i valglisten umiddelbart til højre for DVFI-faunaklassen).

Ved inddatering af fysiske forhold beregnede WinBio4 tidligere et fysisk indeks (Århus-indekset). Alternativt kunne bruger ved afkrydsning i feltet 'Århus-indeks indtastet manuelt' slå den automatiske beregning fra og i stedet selv angive et indeks:

	forhold		
Deubinnieise ar tysiska			
	Arhus indeks indtastet manuelt		
8.1			
Arnus indeks	II Acceptable tysiske forhold	•	Værdi 8
Eusiel: hanitet			
rysisk bonitet			

Dette indeks beregnes ikke længere, hverken ved oprettelse af nye prøver eller ved ændring af beregningsgrundlaget (de fysiske forhold) på en eksisterende prøve.

Tidligere beregnede/indtastede indeks vises dog stadig, men de tilhørende felter i sektionen 'Bedømmelse af fysiske forhold' er ikke længere åbne for indtastning (det er således kun 'Fysisk bonitet', der kan ændres).

Inddatering af fysiske forhold foretages i fanebladende 'Stationskarakter/-Vandet/Bunden' og 'Omgivelser/Botanik'. Nedenstående viser 'Stationskarakter/-Vandet/Bunden':

Om stationen/bedømmels	e	Sta	ation	ska	akter/vandet/ <u>b</u> unden	0 <u>m</u> givelser	/Mikr	oflora/	Bota	anik	Artsregistreringer	Dansk fysisk	indek	\$	
Stationskarakter	(i)	X 1	23	} ÷	Vandet		(i) X	123	} ÷	Bu	nden		(i)	X 1 2	3 ÷
Mæandrerende		X 1	2 (3 -	Strømforhold					Sla	m				
Høller og stryg		X 1	2 (3 -	Udtørret		\times	1 2 3	3 -	Sko	rpede okkerbelægninger			X12	3 =
Høller	1	X 1	2 3	3 -	Pytter		\times	1 2 3	8 -	Sor	t stinkende slam			X 1 2	3 =
Underskårne brinker		X 1	2 3	3 -	Stille/ stillestående		×	1 2 3	8 -	Bru	nt slam			×12	3 =
Naturligt forløb	2	X 1	2 3	3 -	Ringe		×	1 2 3	8 -	Slar	m langs bred			×12	3 -
Reguleret forløb		X 1	2 (3 -	Jævn		\times	1 2 3	3 -	Okk	(erslam			X 1 2	3 =
Nyligt opgravet/ oprenset		X 1	2 3	3 -	God		3 ×	1 2 3	8 -	٧a	ndløbsbunden				
For bredt profil		X 1	23	3 -	Frisk		×	1 2 3	8 -	Blø	d bund			×12	3 -
Trapezformet		X 1	23	3 -	Klarhed				-	Fa	st bund		1	×12	3 -
Nylig grødeskæring		X 1	2 3	3 -	Klart		1 X	1 2 3	3 -	Gru	set			X 1 2	3 =
Faskiner		X 1	23	3 -	Uklart		×	1.2.3	3 -	Gro	ft sand (1-3 mm)		:	X 1 2	3 -
Sommerudtørrende		X 1	23	3 -	Grumset		×	1 2 3	3 -	Sar	ndet		:	×12	3 -
					Oliehinde		×	1 2 3	3 -	Ste	enet		2	×12	3 -
					Mælket		×	1 2 3	3 -	Ler,	lerjord		:	X 1 2	3 -
					Jernspejl		×	1.2.3	3 -	Silt			:	×12	3 -
Observerede fisk			Ant	al	Opslemmede partikler					Tør	v, tørvejord			×12	3 -
Klik for at oprette obse	rven	et fisk		u .	Ler		×	1 2 3	3 -	Det	oris (blade, kviste m.v.)			×12	3 -
	1101	A Hor	`		Okker		×	1 2 3	3 -	Fint	organisk materiale		:	X 1 2	3 =
					Vandets lugt				_	Gro	ft organisk materiale		:	×12	3 -
					Ingen særlig		×	1 2 3	3 -	Sar	idvandring		:	×12	3 -
					Ammoniak		×	1 2 3	3 -	Ajle	agtig			X 1 2	3 -
					Kloakagtig		×	1 2 3	3 -						
					Kemikalieagtig		×	1 2 3	3 -						
					Råddent		×	1 2 3	3 -						
									- 1						

Fysiske forhold indtastes ved at angive en intensitet (1, 2, 3). Hvis intensiteten ikke kendes, men det fysiske forhold alligevel er registreret, indtastes et 'X'. Inddatering foretages ved at klikke på en af knapperne $\boxed{\times 1 2 3}$. En inddatering kan fjernes igen med et klik på knappen $\boxed{-}$. Intensiteter kan også tastes direkte i (i)-kolonnen uden brug af knapperne. Der kan tastes X, 1, 2 eller 3. En intensitet fjernes ved at slette indholdet og flytte markøren til en anden linie.

Indtastningsskemaernes udseende er styret af, hvilke feltskema der er valgt (indholdet af feltskemaer vedligeholdes i Dataoprettelse/Opsætning af indtastning, se afsnit 6). Der

kan vælges feltskema fra menuen Tilpas/Feltskema i værktøjslinien **Tilpas**. Hvis der for en givet prøver optræder f.eks. oplysninger om vandet, som ligger uden for feltskemaet, oprettes der automatisk en gruppe kaldet Øvrige. I denne gruppe vises de supplerende registreringer.

Artsregistreringer foretages i fanebladet 'Artsregistreringer'. Også her er indtastningsskemaets udseende styret af, hvilket skema (faunaskema) der er valgt. Faunaskemaer vedligeholdes og vælges samme sted som feltskemaer.

En artsregistrering foretages ved enten at inddatere i faunaskemaet til venstre eller i artslisten til højre. Ved indtastning af øvrige arter benyttes listen over fundne arter og der inddateres som beskrevet i afsnit 4 Oprette/slette og editere i data.

I forbindelse med enhver artsregistrering gennemfører WinBio4 en DVFI-faunaklasse beregning. Du kan se beregningen ved at skifte til fanebladet DVFI beregning. Hvis dette faneblad er valgt samtidig med at der inddateres i faunaskemaet, vil beregningen løbende blive opdateret efterhånden som der indtastes.

2.2.1 Dansk Fysisk Indeks

Dette indeks, som tidligere var placeret i WinBio4's NOVANA-modul, erstatter det tidligere omtalte Århus-indeks:

Om stationen/bedømmelse Stationskarakter/vandet/bunden Omgiv	velser/Mikrof	lora/Botar	nik A <u>r</u> ts	registreringer Dansk fysisk indeks
	Intensitet	Faktor	Værdi	
Strækningsparametre:	(1: 0-3)	(+)	(=IX⊢)	1
Høller og stryg - % af optimalt antal (0:Ingen, 1:1-25%, 2:26-75%, 3:>75%)	1	+2	2	Indtast bredde-mål
Slyngningsgrad (0:Lige, 1:Svagt sinuøst, 2: Sinuøst, 3:Meandrerende)	2	+1	2	200
Tværsnitsprofil (0:Kanaliseret, 1:Semi-naturligt (dybt), 2:Semi-naturligt, 3:Naturligt)	3	+2	6	360
Breddevariation (0:CV=0-10%, 1:CV=11-25%, 2:CV=26-50%, 3:CV=>50%)	1	+2	2	250
Underskårne brinker - % af strækningen (0:Ingen, 1:1-25%, 2:26-50%, 3: >50%)	3	+1	3	300
Bredden af upåvirket vandløbsnært areal (0:0-2m, 1:2-5m, 2:5-10m,3:>10m)	3	+1	3	280
Vandløbsparametre:				330
Nedhængende vegetation - % af brink (0:Ingen, 1:1-25%, 2:26-50%, 3:>50%)	1	+1	1	520
Højenergi hastighed - % af vandløb (0:Ingen, 1:1-10%, 2:11-25%, 3:>25%)	2	+1	2	300
Rødder i vandløbet - % af strækningen (0:Ingen, 1:1-10%, 2:11-25%, 3:>25%)	2	+1	2	400
Emergent vegetation - % af tværsnit (0:0-10%, 1:>60%, 2:31-60%, 3:11-30%)	0	+1	0	430
Undervandsvegetation (0:0-10%, 1:>80%, 2:11-40%, 3:40-80%)	1	+1	1	270
Anden fysisk variation % af strækningen (0:Ingen, 1:0-10%, 2:11-20%, 3: >20%)	1	+2	2	
Okkerbelastning - % af strækningen (0:Ingen, 1:Svag, 3: Udbredt)	0	-2	0	
Substratparametre:				(Breddevariation beregnes automatisk
Stendækning - % af strækningen (0:Ingen, 1:1-10%, 2:11-25%, 3: >25%)	1	+2	2	ud fra indtastede bredde-mål)
Grusdækning - % af strækningen (0:Ingen, 1:1-10%, 2:11-25%, 3: >25%)	1	+2	2	
Sanddækning - % af strækningen (0:>75%, 1:51-75%, 2:26-50%, 3:0-25%)	0	+1	0	Prøvetager *Inge Graves Christensen 👻
Dækning af mudder/slam - % af strækningen (0:0-5%, 1:6-10%, 2:11-25%, 3: >25%	%) 0	-2	0	17 udfyldte parametre
Supplerende parametre:				Bemærkninger:
Dybe partier (d>40cm) på strækningen (0:Ingen, 1:0-10%, 2:11-25%, 3:>25%)	3			Der er aflejret meget sand og gnavet af brinkerne 🔝
Opvækst habitat i vandløbets kantzone (0:Ingen, 1:0-10%, 2:11-25%, 3:>25%)	1			så markeringspæle ved 100m står i vand og ved 20m er i fare for at forsvinde. Sandfang og 0m
Er der udviklet et sekundært profil i vandløbet (J/N)	N			mærket er fyldt.
Strækningen er ét langt stryg (groft substrat, stort fald, hurtig strøm) (J/N)	N			-
Indeksværdi (sum af værdikolonne)			30	v

Der indtastes dels en intensitet 0-3 for en række parametre, dels et antal breddemål, som programmet omregner til en intensitet for breddevariation. Hver intensitet vægtes med en på forhånd fastlagt faktor, og summeres til den endelige indeksværdi.

Der kan yderligere indberettes et antal supplerende parametre, som dog ikke indgår i indekset.

2.2.2 Udskriv datablad

Du kan udskrive et datablad for vandløbsbedømmelsen med knappen **Udskriv datablad**

2.3 Fiskeundersøgelser

Fiskeundersøgelser startes ved enten at vælge fra hovedmenuen (Dataoprettelse/Fiskeundersøgelser) eller, hvis dataoprettelses-programmet i forvejen er startet, at trykke på knappen Fiskeundersøgelser.

Værktøjslinien indeholder også her knapperne 'Udskriv datablad' og 'Skift ID', samme funktionalitet som ved 'Vandløbsbedømmelser'

Stationsfortegnelse	<u>V</u> andløbsbedømmelser	<u>F</u> iskeundersøgelser	🎘 <u>T</u> ilpas •	를 Udskriv datablad	🔍 Skift ID	🖄 Eksport
---------------------	-----------------------------	----------------------------	--------------------	--------------------	------------	-----------

Første skærmbillede i Fiskeundersøgelser er nedenstående

Prøvedato		0m stationen/bedømmelse	Stationskarakter/vand	let/ <u>b</u> unden	0 <u>m</u> givelser/	Mikroflora/Botanik	F <u>i</u> skeregistreringer	Dansk fysisk indeks
Klik for at oprette ny prøve			Laboration at	n : (100	Preveudtagning/b	earbejdning	
21-01-2010	1	Fiskemetode	Jatynaing 👻	Prøveejer	126	Prøvetagningsudstyr	1000 W generator · e	n elektrode 👻
28-01-2009		Supplerende bedømmelse				Prøvetager i felt (1)	*Inge Graves Christen	sen 🔻
		Befiskning gennemført ved 0	Jpstrøms vadning		-	Prøvetager i felt (2)	*Inge Graves Christen	sen 👻
		Antal befiskninger	1 🗘 🛛 Befisket stræknir	ng 100 m		Skema kontrolleret af		-
		Ørred bonitet (0-5) Yr	'ngel ½-års 1	l-års 🛛 Fl	ere-års	Indtastning valideret a	af	•
	Fisketomt Str.interval				Indtastet af	obs_AARstudvand1		
		Fiskebestanden tilfredsstillende Indtastet fra rapport Havørredopgang	Ikke vurderet 👻	0.5 ci ● 1 cm	m	Dimensioner Recipienttype Bæl	k 🔹 Dybo	le under terræn (m) 0,7
		Bedømmelse af fysiske forh Å Århus indeks Forial handet	old inhus indeks indtastet manuelt cceptable fysiske forhold	hd hus indeks indtastet manuelt ceptable fysiske forhold Værdi 1			Middel Max Vand 1 1,1 1,5 Vand 5 20 25 Grød	Ihastighed (m/s) Iføring (I/s) e, dækningsgrad (%)
		Fysisk Donitet	2 •			⊢Mærkning af prøve	en	
		Forslag til ny málsætning			•		Klik for at oprette ny	t mærke
		Bemærkninger Oprenset bundmateriale ligger stad	dig på højre brinktop					

Det er via dato-oversigten, at nye prøver indtastes (se afsnit 4 Oprette/slette og editere i data). Bemærk, at en prøve kan oprettes kun med en dato eller med dato+klokkeslæt. Hvis der skal angives klokkeslæt, tastes først datoen, herefter mellemrum og så klokkeslettet.

I skærmbilledet til højre anføres de overordnede oplysninger for prøven, herunder fiskemetode (Udtynding eller Fangst/genfangst), prøvetagere, dimensioner samt mærkning af prøven med stationstypen. Stationstyper vælges fra en delvist brugerstyret kodeliste (de første 200 koder er systemkoder), og benyttes til at klassificere prøven.

Bemærk, at der i WinBio4 på prøveniveau kan angives, om der skal registreres i 0.5 eller 1 cm's intervaller. Under System/WinBio4 systemparametre kan der anføres, hvilket størrelsesinterval der er default. Faciliteten er indført for at kunne importere fiskeundersøgelser fra andre leverandører, som måske benytter en anden interval-inddeling.

Fysiske forhold inddateres og håndteres som beskrevet under Vandløbsbedømmelser. Dansk fysisk indeks er også en del af fiskeundersøgelser og håndteres ligesom beskrevet under Vandløbsbedømmelser

Fiskeregistreringer foretages i nedenstående skærmbillede:

looica

<u>O</u> m statio	onen/bedømmels	e Stationsk	arak	ter/vand	arakter/vandet/ <u>b</u> unden O <u>m</u> givelser/Botanik <u>F</u> isk						keregistreringer						
	Fiskeart					1. befi	iskning				2. befiskning						
A	Artsnavn I	Max.lgd. yngel (I)	U	den Igd.	T	otal antal	Y	'ngel	1 9	Større	Uder	n Igd.	Total antal	Yng	el	Stør	e
Ørred	T	10	Ī		31		17		14		Ľ]	16	16			
Havørred	•	1		✓							V	2					
Ørred				A Be	estandsh	ereaninae	er 🚻 G	irafik	Af større	elsesford	elina						
Størrelse	1.befiskning	2.befiskning														·	
(cm)	Antal	Antal ·	÷		P.ber. (%)	p skøn (%)	Bestand ±			Bestand	1 /100m	ŕ±	Bestand /1	00m bred ±	gns.lgd.	Min	Max
0.5	5	3	-	Yngel	5		289	± [3125] + [+	3,9	0.5	9.5
1			-	- Ingol												10	01
1.5		•	-	Større			14	±	U		±			±	17,4	12	
2	4	2		Samlet			303								7,9	0,5	21
2.5	4	2															
35	3	1	_														
4	-		-														
4.5	2	2	-														
5			-														
55			- 💌														

For en art angives evt. max. længde på yngel. Hvis der ikke er lavet optællinger, kan der blot angives en intensitet i (i)-kolonnen (X, 1, 2 eller 3). For hver befiskning skal det angives, om der er foretaget længdemål (default). Er dette ikke tilfældet, afkrydses i kolonnen 'Uden lgd.' for den pågældende befiskning. Er der længdemål, indtastes registreringerne i skemaet nederst til venstre. I skemaet nederst til højre vises de beregnede fiskeestimater (der beregnes løbende af WinBio4 efterhånden som der indtastes).

Inddatering kan foretages i de hvide felter. Alle gråmarkerede felter er låst for indtastning. I ovenstående gælder det f.eks., at der indtastes længdemål for ørred. Når dette er tilfældet, kan man ikke indtaste i 'Total antal', 'Yngel' og 'Større', idet disse beregnes af WinBio4 ud fra længdemålene. Tilsvarende kan der i bestandsberegningsskemaet kun inddateres i skønnet effektivitet, idet alle øvrige felter beregnes af WinBio4.

Hvis der på fiskeundersøgelsen er afkrydset i 'Fra rapport' (første faneblad), er langt flere felter åbne for indtastning.

Fanebladet Grafik af størrelsesfordeling viser størrelsesfordelinger i et søjlediagram. Hvis fanebladet er vist samtidig med at der inddateres længdemål, opdateres grafikken løbende.

2.4 Tilpas-menuen

Tilpas-menuen er omtalt en række steder i denne vejledning. Her er en oversigtsbeskrivelse af menuens indhold:

looica

++ Autobro L Autobø Tilpas k	edde kolonner jde header olonner efter indhold	
Gæld.fra	18-01-2011	~
Tilpas s Gendan Gem ak D Hent la	tationsoversigt standard tuelle layout yout	F3
Feltskema	15/1 Standardskema	~
Faunasker	na 15/1 Faunaskema VA - 2000	~
✓ Autoop Vis anta	frisk af stationsoversigt Il i stationsoversigt	

Autobredde kolonner Hvis slået til, justeres kolonne-bredder i stationsoversigten automatisk, så hele skærmbredden udnyttes. Praktisk ved få viste kolonner.

Autohøjde header Hvis slået til, justeres højden af kolonne-overskrifterne i stationsoversigten, så al tekst i kolonne-overskriften vises.

Tilpas kolonner efter indhold Justerer kolonne-bredden i stationsoversigten efter dataindhold.

Gæld.fra 13-09-2004 Hvis der vises kolonner fra datoafhængige stationsoplysninger som f.eks. målsætning, er det stationsdata gældende fra denne dato, der vises. Default er dagsdato.

Tilpas stationsoversigt Giver adgang til vindue, hvor stationsoversigtens layout kan justeres (til-/fravalg af kolonner og gruppering).

Gendan standard Genindlæser et standard-layout (fra filen standard_datamtn.ini)

Gem aktuelle layout Giver adgang til et vindue, hvor man kan gemme det aktuelle layout af stationsoversigt. Man kan således gemme flere forskellige layouts, tilpasset forskellige arbejdsopgaver.

Hent layout Indlæsning af et tidligere gemt layout.

Feltskema 15/1 Standardskema Vælg, hvilket feltskema der indtastes fysiske forhold efter

Faunaskema 15/1 Faunaskema VA - 2000 Vælg, hvilket faunaskema der indtastes fauna efter.

Autoopfrisk af stationsoversigt Holder stationsoversigten løbende ajour således at eventuelle ændringer, f.eks. i de faste stationsoplysninger, straks afspejles i oversigten også.

Winbio 4 - [Datavedligehold] W Dataoprettelse Export/Import Opslagslister Funktioner System Stati Stationsfortegnelse Vandløbsbedømmelser Fiskeundersøgelser Stationsnr Vandløbsnavn/Vandsystem Ejer AAR 145005 Tilløb til Afløb fra Gammel Frederi Skals å AAR 18020000130 AAR Skals å 18020000135 AAR 18020420010 Skals å AAR 8500075 Bøllingsø Kanal AAR 960001 Gjelå AAR 960002 Gjelå AAR 960003 Gjelå AAR Gjelå 0022-00006 AAR 0024-00048 Thorsø Bæk AAR Borre Å 0036-00010 0040.00040 -Antal 8168

Vis antal i stationsoversigt Viser antal stationer nederst i stationsoversigten:

3. Stationsoversigten

Når WinBio4/Dataoprettelse startes første gang, vil stationsoversigten have nedenstående udseende:

Ejer 💌	Stationsnr 🛛 🔺 💌	Vandiøbsnavn/Vandsystem 💌	Lokalitet
NJA	01-0002	BÆKSGÅRD BÆK	UDLØB I KARSTOFT Å
NJA	01-0003	KARSTOFT Å	OS STOFFERBÆK
NJA	01-0004	BÆKSGÅRD BÆK	VED STOFFERBRO
NJA	01-0005	BÆKSGÅRD BÆK	VED BÆKSGÅRD BRO
NJA	01-0006	BÆKSGÅRD BÆK	400 M NS GIVE RENSEANLÆG
NJA	01-0007	BÆKSGÅRD BÆK	UDLØB GIVE RENSEANLÆG
NJA	01-0008	BÆKSGÅRD BÆK	OS GIVE
NJA	01-0009	BJØRNSKOV BÆK	50 M NS NR. SNEDE RENS
NJA	01-0010	BJØRNSKOV BÆK	UDL NR. SNEDE RENS VEST
M I A	01 0011	DIRDNEROVDER	OR NO REFERENCE

Stationsoversigten i WinBio4 kan påvirkes på en lang række områder. Oversigten kan bringes til at vise alle kolonner fra faste og datoafhængige stationsoplysninger, stationstyper, andre stationsnet og punktkilder (se senere), samt ændres til grupperede oversigter. Endvidere kan data sorteres frit efter alle kolonner, der kan søges i alle kolonner og oversigten kan filtreres til kun at vise bestemte rækker, der opfylder bestemte kriterier.

3.1 Tilføjelse af felter

Tryk F3 eller vælg Tilpas stationsoversigt fra Tilpas-menuen. Følgende vindue fremkommer (tryk på +-symbolet for at få vist indholdet af gruppen Stationsdata):

De kolonner, der allerede vises i stationsoversigten, vil være afkrydsede. Vælg med simpel afkrydsning, hvilke kolonner der skal vises, eller fjern afkrydsning for at fjerne en kolonne fra oversigten. Når du er færdig, trykkes på 'Ok' eller 'Anvend' og stationsoversigten vil nu vise de valgte kolonner. Udover gruppen stationsdata findes også grupperne Andre stationsnet og Stationstyper (samt evt. en gruppe kaldet punktkilder, hvis sådanne anvendes). Åben de pågældende grupper med +-symbolet og kryds af, hvilke der skal vises. Vælges f.eks. at vises Stationstypen 'NOVA Udvidet. Biol', oprettes en kolonne i stationsoversigten med denne overskrift. For de stationer, der har den pågældende stationstype tilknyttet, vil der blive skrevet 'Ja' i kolonnen. Dette kan efterfølgende udnyttes til meget nemt kun at vise de stationer, der har den pågældende stationstype (se afsnittet vedr. Filtrering). Når der vælges kolonner fra de datoafhængige

stationsoplysninger som f.eks. målsætning, vil der blive vist de nyeste oplysninger, dvs. den målsætning der er gældende fra dags dato. Du kan dog ændre dette ved at indtaste en anden 'Gældende fra'- dato under menuen Tilpas.

3.2 Gruppering af stationsoversigten

Antag, at vi har valgt en stationsoversigt med flg. udseende (målsætningskolonnen tilvalgt):

Ejer 💌	Stationsnr 💌	Vandløbsnavn/Vandsystem 💌	Lokalitet 🔹 💌	Målsæt
NJA	02-0499	ØLHOLM BÆK	V ØLHOLM OVP	B1
NJA	02-0086	GUDENÅ	V MØLLERUP BRO OVP	A
NJA	02-0007	GUDENÅ	OPSTR. VOERVADSBRO	
NJA	02-0455	GUDENÅ	ØF VISSINGGÅRD FUNKISBY OVP	B2
NJA	02-0042	GUDENÅ	VED ÅSTED BRO	B2
NJA	02-0482	MATTRUP Å	VED LILLEBRO	B1
NJA	21-04	KARSTOFT Å	400 M NS TILL STOFFERBÆK	F
NJA	17-0023	ÅKÆR Å	OS HUNDSHOLDT BÆK	B1
NJA	01-0002	BÆKSGÅRD BÆK	UDLØB I KARSTOFT Å	
NHA	01.0003	KARSTOFT Å	OS STOFFERRÆK	R2

Data vises, som sædvanlig, i én lang liste. Hvis man nu ønskede en indgang til data via målsætningen, dvs. ønskede at arbejde med alle stationer af en bestemt målsætning, kunne man vælge at gruppere stationsoversigten efter målsætningen. Tryk F3 eller vælg 'Tilpas stationsoversigt' fra menuen Tilpas.

Tilpasi	ning af stationsoversigt		×
Vis	Navn	Gruppering	Niveau 🔺
🖃 Kol	onnetype : 1. Stationsdata		
	Ejer		
	Stationsnr		
	Vandløbsnavn/Vandsystem		
	Lokalitet		
	Vandområde Nr		
	Vandområde		
	Kort nr.		
	Kommunenr		
	Kommunenavn		
	Nabokommune nr		
	Nabokommune navn		
	Vandløbsklasse		
	§3		
	DFU nr		
	DFU Vandløb		
	Målsætning		1
	<mark>√ <u>0</u>k X A<u>n</u>nuller</mark>	🔢 <u>A</u> nvend	

Målsætnningskolonnen var i forvejen valgt, men afkryds nu i Grupperings-kolonnen udfor Målsætning og tryk Anvend. Oversigten får da flg. udseende

Vejledning i brug af WinBio4

Ejer	•	Stationsnr 🛛	Vandløbsnavn/Vandsystem	•	Lokalitet	•	Måk
+ Målsæ	tning :						
+ Målsæ	tning :	A					
+ Målsæ	tning :	B0					
+ Målsæ	tning :	B1					
🛨 Målsæ	tning :	B2					
+ Målsæ	tning :	B3					
+ Målsæ	tning :	С					
+ Målsæ	tning :	D					
+ Målsæ	tning :	F					

Der vises en række for hver målsætning (der er anvendt). Trykkes på +-symbolet udfor en af målsætningerne, vises de stationer, der har den pågældende målsætning. Den første linie uden målsætning rummer de stationer, der ikke har fået tildelt en målsætning. Oversigten er ikke begrænset til at gruppere på ét enkelt niveau. Man kunne f.eks. også vælge at gruppere efter kommunen eller andre kolonner.

3.3 Sortering

Sortering af stationsoversigten er meget simpel. Der kan sorteres efter alle kolonner. Sorteringen gennemføres ved blot at klikke på kolonne-overskriten. En lille pil i kolonne-overskriften indikerer, om der sorteres i stigende eller aftagende orden (ved første klik på overskriften sorteres stigende, klikkes igen, sorteres der aftagende.)

3.4 Filtrering

Som udgangspunkt vil oversigten vise alle stationer i databasen. I visse sammenhænge vil det dog være hensigtsmæssigt at kunne afgrænse listen til kun at omfatte stationer, der opfylder bestemte kriterier.

I alle kolonne-overskrifterne findes en lille knap 🔽. Trykkes på den, vises en liste over kolonnens indhold. Hvis vi f.eks. trykker på knappen i kolonnen målsætning, kunne listen se sådan ud

Listen rummer de forskellige målsætninger, der er anvendt i databasen (og altså ikke hele målsætningskodelisten). Vælg en målsætning fra listen ved at klikke på den. Oversigten får da følgende udseende:

Ejer 💌	Stationsnr 🔹	Vandløbsnavn/Vandsystem 💌	Målsætning 🛛 💌	Lokalitet
NJA	01-0022	HOLTUM Å	B1	NSTR. IBSGÅRDE DAMBRUG 625-22
NJA	01-0027	HOLTUM Â	B1	OS TILL BJØRNSKOV BÆK
NJA	01-0029	SMEDEBÆK	B1	OS SMEDEBÆK DAMKULTUR 625-18
NJA	01-0031	SMEDEBÆK	B1	NS UDLØB GLUDSTED RENSEANLÆG
NJA	01-0033	SMEDEBÆK	B1	OS UDLØB GLUDSTED RENSEANLÆG
NJA	01-0042	KVINDEBÆK	B1	OPSTR.HARRILD MØLLE DAMBRUG 625-13+15
NJA	01-0048	SKJERN Å	B1	CA. 300 M OPSTR. HASTRUP MØLLE DAMBRUG 61
NJA	01-0053	SKJERN Å	B1	VED UDLØB I RØRBÆK SØ
	1ålsætning = B1)			[

Det fremgår, at listen nu kun viser de stationer, der har den valgte målsætning (B1). Samtidig er oversigten blevet tilføjet et område i bunden, der altså indikerer at listen er sorteret. Du kan slå kriteriet til og fra ved at klikke på fluebenet. Alle kriterier fjernes helt ved at klikke på X-knappen. Der kan stilles samtidige kriterier på mere end én kolonne af gangen.

Bemærk, at der i filtreringslisten for målsætning, udover de konkrete målsætninger, også fandtes valgmulighederne Blanks og Non-Blanks. Vælges Blanks (blanke), vises alle de stationer, der mangler en målsætning, vælges Non-blanks, vises alle stationer med en målsætning (uanset hvad denne måtte være)

Det er muligt i stationsoversigten at få vist kolonnerne 'Fauna' og 'Fisk'. Disse kolonner er udfyldt med værdien 'Ja', hvis der findes faunabedømmelser hhv. fiskeundersøgelser på stationen. Ved at filtrere på disse kolonner (på værdien 'Ja'), kan man altså begrænse oversigten til kun at omfatte stationer med prøver.

3.5 Søgning

Der kan søges i alle viste kolonner i stationsoversigten. Søgningen foretages, ved simpelthen at placere markøren i kolonnen og herefter påbegynde en indtastning efter det ønskede. Hvis vi f.eks. ønsker at finde station '01-0053' placerer vi først markøren i Stationsnr-kolonnen. Herefter tastes '0' herefter '1' herefter '-' og så fremdeles. Efterhånden som der tastes, vises ved farvemarkering hvad der er tastet, og der springes hele tiden til den første station i listen, der opfylder det indtastede.

3.6 Lagring

Valgte kolonner, gruppering og sortering "huskes", således at den samme visning præsenteres næste gang WinBio4 åbnes. Den valgte opsætning gemmes automatisk pr. bruger i en INI-fil, der placeres i en folder specificeret under System/WinBio4 systemparametre. Kan brugeren af en eller anden grund ikke automatisk identificeres, kan der under System/WinBio4 systemparametre angives en environment-variabel, hvorfra brugernavnet kan hentes.

Som tidligere nævnt kan man også til en hver tid gemme en opsætning via 'Tilpas'menuen.

4. Oprette/slette og editere i data

For at kunne rette i data i WinBio4, skal der skiftes til Opret/ret tilstand. Dette kan gøres fra menuen Dataoprettelse/Opret/ret tilstand, ved at taste CTRL-O, eller ved at klikke på knappen

Bemærk at selvom programmet er i Opret-tilstand, er der ikke nødvendigvis skriveadgang til alle data. Hvis rettighedsstyringen (uddybet i et senere afsnit) foreskriver det, vil muligheden for at oprette/ændre data være inaktiveret - dette kan skifte fra station til station, fra prøve til prøve!

Når der skiftes til opret/ret tilstand, vises et flydende knap-panel, der rummer funktioner til at lagre (), slette () data, indsætte () nye data, fortryde () ændringer eller genlæse () data fra serveren.

Lagrings-funktionen er dog automatisk i WinBio4, dvs. alle ændringer lagres automatisk, uden at det er nødvendigt at skulle trykke på lagre-knappen.

Når der skiftes til opret/ret tilstand, vil alle de skærmbilleder, der kun viser ét datasæt af gangen, forblive uændrede i udseende, hvorimod alle de områder, der viser flere datasæt af gangen, skifter udseende, idet der i toppen indsættes en ny række. Denne nye række benyttes til oprettelse af nye data. Lad os f.eks. antage at vi har åbnet stationsfortegnelsen og ønsker at tilføje en ny stationstype til en station. Efter skift til opret/ret tilstand har stationstype-området flg. udseende:

Når der klikkes i rækken 'Klik for at oprette en ny stationstype', skiftes til følgende

Stationstyper fra 01-01-1980

Tryk på valg-knappen eller begynd at inddatere, f.eks. 'N' (for NOVA):

Stationstyper fra 01-01-1980	
NOVA, nationale pgr.	•
NOVA, nationale pgr.	
NOVA, udvid.biol.	
NOVA , suppl.stat.	
NOVA (tidl.Hovedst.)	
NOVA+Dambrug	
NOVA+Rens./OV.mm.	
NOVA 211	

vælg den ønskede og tryk Enter. Tryk Enter igen for at gemme:

Stationstyper fra 01-01-1980	
	•
NOVA, udvid.biol.	

Nu er stationstype 'NOVA, udvid.biol' oprettet for stationen. Du kan nu tilføje en ny stationstype igen ved at gentage ovenstående procedure. Hvis du flytter ned på den ny-oprettede stationstype (med musen eller pil-ned), vises følgende:

Stationstyper fra 01-01-1980
Klik for at oprette ny stationstype
NOVA, udvid.biol. 📃 💌

Alle dataområder, hvor der vises mere end en record af gangen, har denne funktionalitet. Vi vil gennemgå endnu et par eksempler, nemlig oprettelse af en ny prøve og oprettelse af øvrige arter i en faunaregistrering. Lad os dog først se, hvorledes vi sletter eller ændrer data. Betragt igen ovenstående. Markøren er placeret på 'Nova, udvid. biol', som vi lige har inddateret. Hvis vi ønsker at slette denne række, trykkes på – i knappanelet, eller der tastes CTRL-del. Hvis det var den forkerte stationstype vi valgte, kan vi ændre i rækken. Tryk på 🗨 (eller tast ALT+pil-ned) for at få vist hele listen eller tast f.eks. 'D' (for Dambrug) for kun at vise indgange, der begynder med 'D'. Vælg fra listen og tryk Enter. Du kan nu gemme din ændring med sknappen. Ændringen vil dog blive gemt automatisk, hvis du flytter markøren til et andet sted. Førend en ændring er blevet lagret, kan den fortrydes med et tryk på sknappen.

Lad os se, hvorledes vi opretter f.eks. en ny vandløbsbedømmelse: Skift til fanebladet vandløbsbedømmelser. Hvis WinBio4 ikke i forvejen er i opret/ret tilstand, så skift til det. Vi vil da se nedenstående:

Prøvedato		•	Om stationen/bedømmelse Stationskarakter/vandet/bunden Omgivelser/	Botanik A <u>r</u> tsregistre	ringer	
Klik for at oprette ny prø	ve		D I DVC	Prøveudtagning/bear	bejdning	
01-04-2003				Prøvetagningsudstyr	Standard-ketsjer 0,5 mm	•
01-03-2003			DVFI-bedømmelse	Prøvetager i felt (1)		•
01-02-2003			DVFI indtastet manuelt DVFI ikke dækkende	Prøvetager i felt (2)		•
01-01-2003			DVFLfaunaklasse	Artsbestemt i lab af		-
04-10-1996			Diversiteterrupper Pesitive Negative Negative	Skema kontrolleret af		-
17-02-1995			Diversitetsgrupper Positive Negative Nøglegruppe	1 6 4 5 81 4 7		

Tryk på 'Klik for at oprette ny prøve' og skriv f.eks. 01-05-2003 (bemærk at '-' ikke skal indtastes). Prøven er taget kl.10, så vi skal have et klokkeslæt med. Vi taster først mellemrum herefter 10:00 (bemærk at ':' ikke skal indtastes). Tryk Enter og prøven oprettes. Alle øvrige indtastninger på prøven kan nu gennemføres.

Faunaregistreringer indtastes efter et fortrykt faunaskema, men ofte vil der i prøverne forekomme arter, der ligger udenfor faunaskemaet. På feltskemaet står så typisk et la-

tinsk navn. Lad os antage, at der er tale om arten Pilaria Discicollis, og at der i forvejen er indtastet nogle arter via faunaskemaet. Vi har så nedenstående situation:

Prøvedato		0	n stationen/bedømmelse Statio	onska	irakte	er/va	andet	/ <u>b</u> un	nde	n O <u>m</u> givelser/Botanik A <u>r</u> t	tsregistreringe	er 🛛		
Klik for at oprette ny prøve Arter indtastet fra skema						istre	ring	^	Γ	🔠 Fundne arter 🛛 🖄 DVFI be	eregning			
01-05-2003 10:00			Mnemokod Artsnavn		Fell S	3park	: Pille	÷	IF	Fundne arter i prøven		Mnemokode	Felt	Sparke
01-04-2003			PORIFERA Porifera indet.			6		-	Ľ	Klik for	at oprette fauna	reaistrerina (avria	ો	
01-03-2003			PROTOZOA Protozoa indet.					╺└─	┨╘			i	0	1
01-02-2003			PLAN TOR Planaria torva					-		Porifera indet.		PORIFERA		6
01-01-2003			DUGE GOI Dugesia gonocephala			7		-		Dugesia gonocephala		DUGE GON		7
04-10-1996			POLY NIG Polycelis nigra					-		Dendrocoelum lacteum		DEND LAC		5
I		H-								larer er.			1	-

Klik på 'Klik for at oprette faunaregistrering (øvrige)'. Så ser det sådan ud

Prøvedato 🔺	<u>0</u>	m stationen/bedømmelse Stationsk	ara	kter/v	ande	t/ <u>b</u> u	Ind	en O <u>mgivelser/Botanik</u> A <u>r</u> tsregistrering	er		
Klik for at oprette ny prøve		Arter indtastet fra skema	R	egistre	ring			🔟 Fundne arter 🔀 DVFI beregning			
01-05-2003 10:00		Mnemokod Artsnavn	Fe	II Spark	: Pille	÷		Fundne arter i prøven	Mnemokode	Felt	Sparke
01-04-2003		PORIFERA Porifera indet.		6		-					
01-03-2003		PROTOZOA Protozoa indet.				-	-				
01-02-2003		PLAN TOR Planaria torva				-		Porifera indet.	PORIFERA		6
01-01-2003		DUGE GOI Dugesia gonocephala		7		-		Dugesia gonocephala	DUGE GON		7
04-10-1996		POLY NIG Polycelis nigra				-		Dendrocoelum lacteum	DEND LAC		5
17-02-1995		DEND LAF Dendrocoelum lacteum		5		-		Naididae indet	NAIDIDAX		5

Vi har altså markøren placeret i kolonnen for latinsk navn (hvis du i stedet vil søge efter Mnemokoden, kan du starte i den kolonnen). Begynd nu at taste artsnavnet Pilaria Discicollis. Bemærk at efterhånden som du taster springes der til nærmeste match i listen.

Fundne arter i prøven	M	nem
PILARIA	-	
Phryganeidae indet.	PHRYGANX	
PHYSA		
Physa fontinalis	PHYS FON	
PILARIA		
Pilaria discicollis	PILA DIS	
Piscicola geometra	PISC GEO	
PISCICOLIDAE		
PISIDIUM		-

Vælg arten og tryk Enter. Tryk nu Enter eller Tab for at komme til de efterfølgende kolonner og indtaste individantal. Når der trykkes Enter i sidste kolonne, lagres registreringen. Du kan selvfølgelig også manuelt lagre ved at trykke på 🖌 i knappanelet.

5. Beregninger i WinBio4

WinBio4-systemet foretager automatiske beregninger af flg.:

- DVFI-faunaklasser
- Fiskeestimater
- Dansk fysisk indeks
- Målopfyldelse

Disse bliver foretaget af en række 'stored procedures' på serveren. Disse 'stored procedures' bliver så kaldt af triggere, som er funktioner, der kaldes hver gang der ændres i data. WinBio4-databasen er dermed en komplet konsistent database, uanset om data vedligeholdes med WinBio4-applikationen eller ej. Dvs. at dataændringer af en eller anden teknisk bagvej stadig vil medføre beregning af alle relevante indeks, estimater og målopfyldelse.

6. Opsætning af indtastning

Indtastning af fysiske forhold i WinBio4 er styret af, hvilket feltskema der anvendes. Indtastning af fauna er styret af det valgte faunaskema. Denne mulighed er indbygget for at imødekomme den forskellighed i feltskemaer, der er imellem forskellige amter. Oprettelse eller ændring af disse skemaer foretages via Dataoprettelse/Opsætning af indtastning. Nedenstående skærmbillede vises

4 Opsætning af i	ndtastning	3				JX
Indtastningsskemaer f	or fysiske forh	old Indtastningsskemaer	for f	faunalister		
Amtsnr	Skemanr	Beskrivelse				
*Københavns Amt	1	Standardskema				
*Frederiksborg Amt	1	Standardskema				
*Vestsjællands Amt	1	Standardskema				
*Vestsjællands Amt	2	Standardskema - fysisk in	dex			-
Bunden Vandet S	tationskarakti	er Naturtype Mikroflora	B	otanik		
Vælg fra kodelisten (ct	rl-tasten holde	es nede hvis der skal vælg	es fl	ere) og tryk p	å 'Tilføj' eller træk dem over i indtastningsbilledet med musen. V	∕ælg
elementer i indtastning	sbilledet og tra	æk dem til en evt. ny place	ering	eller tryk på '	Fjern' hvis de skal helt væk.	
Hele kodelisten fo	r bundforha	bld			Valgte elementer til indtastningsbillede	
Nr 🛆 N	avn		٠		Beskrivelse	
10 S	edimentets	lugt			Slam	
13 In	gen særlig				Skorpede okkerbelægninger	
16 KI	oakagtig				Brunt slam	
19 Er	nsilage				Slam langs bred	
22 Aj	leagtig				Okkerslam	
25 Ar	mmoniak	8			Sort stinkende slam	
28 Sv	vovlbrinte				Vandløbsbunden	
31 Ke	emikalieagtig			🛄 Tilføj	Blød bund	
34 Jo	rdagtig				Fast bund	
37 Gy	ylle			🛄 Fjern	Gruset	
41 Fis	sk				Sandet	
44 Je	m				Stenet	
47 01	ieagtig				Ler, lerjord	
60 B	elægninger	og aflejringer			Silt	
63 Da	ambrugsfæka	lier			Tørv, tørvejord	
66 Da	ambrugsfoder	rester			Debris (blade, kviste m.v.)	
69 St	en oa arøde s	slimede	-		Fint organisk materiale	-

Øverst er to faneblade til visning af hhv. feltskemaer og faunaskemaer. Når feltskemaer er valgt (som i ovenstående), findes herudover et faneblad for hver gruppe af fysiske forhold. For den enkelte gruppe (i ovenstående er Bunden valgt), vises til venstre den komplette kodeliste og til højre vises det udseende, indtastningsbilledet pt. har.

Du vælger fra kodelisten ved at klikke på de ønskede elementer (hold ctrl-tasten nede så du kan markere mere end et element af gangen). Tryk herefter på knappen ^[I] Tilføj</sup>, eller 'træk' de valgte med musen ved først at klikke på et markeret element, holde musetasten nede og herefter trække dem over i listen til højre. Du fjerner elementer fra de ud-valgte på tilsvarende vis, blot trykkes der i stedet på ^[I] Fjern .

Rækkefølgen af elementerne i den udvalgte liste kan frit ændres. Klik på de ønskede elementer (hold ctrl-tasten nede). Træk herefter elementerne op eller ned i listen til den ønskede placering.

7. Opslagslister

En lang række felter i WinBio4-databasen rummer kun kodeværdier. Klarteksterne er således ikke lagret i primærtabellerne, men er i stedet kun oprettet én gang i diverse opslagslister. Generelt bør kodelisternes indhold ikke rettes af de enkelte WinBio-amter. Det er ambitionen, at alle kører med de samme lister, for at sikre en problemfri dataudveksling. Det er således kun tilladt at editere i prøvetager-kodelisten samt stationstyper med kodenumre større end 200 (de første 200 er reserveret til fælles benyttelse).

Alle kodelister er principielt opbygget på samme måde: et nummer og en klartekst. Nogle af listerne har supplerende informationer herudover, men disse vil være selvforklarende. Der er dog to typer af felter som kræver en nærmere forklaring.

- *Gruppe*: For nogle af kodelisterne for fysiske forhold forefindes kolonnen gruppe. Afkrydses der i denne kolonne får værdien status af en overskrift, og er altså ikke en kodeværdi, der kan inddateres intensiteter under i vandløbsbedømmelser og fiskeundersøgelser.
- Vis: For nogle af de meget lange kodelister er det ikke hensigtsmæssigt at lave opslag i hele kodelisten ifb. med inddatering. F.eks. vil eet amt jo typisk kun ønske at vælge imellem sine egne kommuner, og ikke alle landets kommuner. For disse kodelister vil det kun være de rækker, hvori der er afkrydset i Viskolonnen, som vises ifb. med opslag i inddateringsskærmbilleder. Vær opmærksom på dette ifb. med fauna- og botaniklisten. Hvis en art ikke kan findes i inddateringsdelen, skyldes det muligvis blot at der ikke er afkrydset i kolonnen Vis.

7.1 Fauna og fisk

En helt central liste i WinBio4 er faunalisten. Listen vedligeholdes og udsendes af DMU og distribueres herefter til WinBio-amterne. Det er altså ikke meningen, at man skal editere i denne liste. I WinBio4-regi er listen dog udvidet med fiske-arter, således at nomenklaturen er opbygget som faunalisten. Denne del af listen er WinBio-amternes eget ansvar. Tilsvarende er listen udbygget med oplysning om rødliste og gulliste arter. Denne del af listen er ligeledes WinBio-amternes eget ansvar.

Den øverste del af listen er blot en oversigtsliste. Data kan sorteres/filtreres og fremsøges helt analogt til metoderne i stationsoversigten (se afsnit 3.3, 3.4 og 3.5). Skal data ændres, foregår dette i detailoplysninger. På den enkelte art kan der registreres ét eller flere billeder. Disse håndteres som billeder under stationer (se beskrivelse i afsnit 2.1.5).

7.2 Botanik

Botanik-listen er en importeret liste, som ikke vedligeholdes centralt af noget fagdatacenter. Det er altså WinBio-amternes eget ansvar at listen er fyldestgørende.

Den øverste del af listen er blot en oversigtsliste. Data kan sorteres/filtreres og fremsøges helt analogt til metoderne i stationsoversigten (se afsnit 3.3, 3.4 og 3.5). Skal data ændres, foregår dette i detailoplysninger. På den enkelte art kan der registreres ét eller flere billeder. Disse håndteres som billeder under stationer (se beskrivelse i afsnit 2.1.5).

7.3 Øvrige opslagslister

Alle øvrige opslagslister er samlet i ét fælles skærmbillede. Skærmbilledet har flg. opbygning:

⁸⁴⁰ Winbio opslagslister				
Fysiske forhold		Bundforho	ld	
Bunden	È.	Nr	Beskrivelse	Gruppe 💌
Vandet		10	Sedimentets lugt	v
Stationskarakter		13	Ingen særlig	
Naturtyper		16	Kloakagtig	
Mikroflora		19	Ensilage	
Restaurering		22	Ajleagtig	
Bedømmelse		25	Ammoniak	
Problemårsager		28	Svovlbrinte	
Årsag til ingen bedømmelse		31	Kemikalieagtig	
Fysiske forhold		34	Jordagtig	
Fysisk bonitet		37	Gylle	
Målsætninger		41	Fisk	
Faunaklasser		44	Jern	
Forureningsgrader		47	Olieagtig	
Prøveudtagning		60	Belægninger og aflejringer	
Prøvetagere		63	Dambrugsfækalier	
Prøveudstyr		66	Dambrugsfoderrester	
Befiskningsmetode		69	Sten og grøde slimede	
Klassificeringer		72	Planterester	
Stationstyper		75	Okkerbelægninger	
Stationstyper (lokale)		78	Lyst farvede okkerbelægninger	
Mærkning af prøver		81	Mørkt farvede okkerbelægninger	
Punktkildetyper		84	Skorpede okkerbelægninger	
Områdeinddelinger		87	Toiletpapir, ristestof m.m.	
Andre stationsnet / Ejere	(90	Algedomineret biofilm	
Miljøcentre og kommuner		93	Hvide/violette svovlbakterier	
Vandområder		96	Hildenbratia (rødalger)	
DFU-distrikter		99	Lammehaler	
Udsætninger		100	Slam	Image: A state of the state
Udsætningsplaner		103	Sort stinkende slam	
Udsætningsansvarlige		106	Sort slam	
Lideatningestørreleer		-		

Kodelisterne er logisk grupperet (de blå overskrifter). Hvis indholdet af en kodeliste ønskes vist klikkes der på den pågældende liste i oversigten til venstre.

Kodelisterne indeholder i visse tilfælde historiske data, f.eks. vil kommunelisten indeholde både gamle og nye kommunenumre. Dette er valgt for at kunne bibeholde historikken diverse steder i programmet.

Mærkning af prøver	Miljøcentre	e og kommuner							
Punktkildetyper	Nr	Beskrivelse	Vis 💌	Udgået 💌					
Områdeinddelinger	860	Hjørring	 Image: A start of the start of						
Andre stationsnet / Ejere	999	lkke navngivet	 Image: A start of the start of						
Miljøcentre og kommuner	15	*Københavns Amt	 Image: A start of the start of						
Vandområder	20	*Frederiksborg Amt	 Image: A start of the start of						
DFU-distrikter	25	*Roskilde Amt	 Image: A start of the start of						
Udsætninger	Udgåede am	Udgåede amter og kommuner vises i systemet med en stjerne foran navnet.							
Characterization and the second	-	- ,							

8. Import

8.1 Import fra konsulent

Via dette vindue kan importere simple faunaliste-filer.

Filer der kan importeres skal overholde følgende format: <stationsnr> tab <dato> tab <artsnr> tab <#felt> tab<#pille>tab <#sparke>

```
Hvor:

Stationsnr = 15 tegn

Dato = format DD/MM/YYYY (eller DD/MM/YYYY TT:MM:SS, hvis klokkeslæt er

med)

Artsnr = Sysid fra DMU-fauna-liste på formen XX-XX-XX

#felt = Antal i feltprøven

#sparke = Antal i sparkeprøven

#pille = Antal i pilleprøven
```

Importbilledet har flg. opbygning:

Import fra kon	sulent		
Importer prøver fra fi	l		
D:\MiljøDB\WinBio	simpdata.txt		
Logfil (informationer	vedr. indlæsningens fo	orløb)	
Slet evt. eksiste	ende faunalister på pr	øverne	
Filen indeholder	både dato og klokkes	let (format: DD/MN	AAAAAA TT:MM:SS

Tryk på 'Hent fil' og find den fil, der skal importeres (som default-placering vælges standard-bibliotek fra system-opsætning).

Når en fil er valgt, bliver knappen synlig. Ved klik på denne kan du med det samme få filen vist i din default-editor (angivet i system-opsætning).

Du skal angive, om eksisterende faunalister på prøverne må slettes. Endvidere skal du angive, om tidsstemplingen både indeholder dato og klokkeslæt.

Efter endt import kan logfilen (som placeres i det standard-bibliotek, der er oplyst i system-opsætning) vises.

9. System

WinBio4 vil i forskellige situationer benytte sig af forskellige standard-værdier. Disse standard-værdier kan anføres i nedenstående skærmbillede:

📲 Systemopsætninger				
Amt	CFK/KL			
Kontor	FO-databaser			
Afdeling				
Stationsnet/ejer				
Arbejdsbibliotek	v:\			
Placering af logfiler	v:\			
Placering af INI-filer	d:\temp			
Default editor	notepad.exe			
Amtslogo (bitmap)	#			
Datum	Euref89 👻			
Datum-zone	32 💌			
Environment-variabe	el til alternativt brugernavn USERNAME			
(Indholdet af den anførte environment-variabel anvendes som brugernavn ved indtastninger hvis der anvendes integreret login)				
	Default størrelsesinterval (ved registrering af længdemål på fisk) ○ 1 cm • 0.5 cm			

(Billedet er oprindeligt indrettet til at lave opsætninger på organisationsniveau. Tidligere var en organisation lig med et amt, derfor den forældede terminologi.)

Amt, Kontor og Afdeling benyttes i forbindelse med rapport-udskrifter.

Stationsnet/ejer: Angiver standard-stationsnettet, der skal benyttes ved oprettelse af nye stationer.

Arbejdsbibliotek: Default-bibliotek, hvorfra forskellige dialogbokse vil starte sin søgning

Placering af logfiler: Default-bibliotek, hvori log-filer i forbindelse med f.eks. import placeres

Placering af INI-filer: Default-bibliotek, hvori INI-filer placeres.

Default editor: Standard-editor programmet til visning af f.eks. logfiler og importfiler

Amtslogo: Sti til bitmap-fil med amtets logo - benyttes i forskellige rapporter.

Environment-variabel til alternativt brugernavn: Indholdet af denne variabel benyttes som brugernavn (påføres nyindtastede prøver).

Default størrelsesinterval: Default-værdi af størrelseintervaller ved nye fiskeundersøgelser.

10. Rettighedsstyring

For overhovedet at kunne anvende WinBio4, skal brugeren være tildelt en rolle med de fornødne rettigheder. Denne rolletildeling sker udenfor WinBio4 og er en del af den såkaldte 'centrale brugerstyring', der for WinBios vedkommende håndteres af Danmarks Miljøportal.

I WinBio4 opereres med to roller, svarende til de administrative enheder, der blev indført i forbindelse med strukturreformen - dvs. rollerne 'Miljøcenter' og 'Kommune'. Er brugeren ikke tildelt en af disse roller, havner vedkommende automatisk i en implicit 'read-only'-rolle, der ikke giver adgang til at ændre data på nogen måde.

Ejerskab af data er opdelt efter de administrative enheder, således at stationer altid ejes af miljøcentre, mens prøverne kan ejes af både miljøcenter og kommune.

Der er blevet indført forskellige adgangsrettigheder for hhv. miljøcentre og kommuner.

Det betyder, at kommuner ikke har adgang til at kunne redigere i stationer, mens det mht. prøver kun vil være muligt at oprette, redigere og slette prøver på stationer, der er tilknyttet kommuen (dvs. på stationen er kommunen registreret som kommune eller nabokommune).

For miljøcentre gælder, at de har fuld adgang til ALLE stationer uanset ejerskab, både mht. stationsdata og oprettelse af prøver. Ligesom kommunerne kan miljøcentrene kun redigere og slette prøver, de selv har oprettet.

Alle har læserettigheder til alle informationer.

		Miljøcenter	Kommune
Stationer	Ejer	Х	-
	Læse	Х	Х
	Redigere	Х	-
	Oprette	Х	-
	Slette	Х	-
Prøver	Ejer	Х	Х
	Læse	Х	Х
	Redigere	X (egne prøver)	X (egne prøver)
	Oprette	X	X (dog kun på
			stationer indenfor egen kommune)
	Slette	X (egne prøver)	X (egne prøver)

Skematisk rettighedsoversigt: